

ER FOLKE- LIGHEDEN DANSK?

Grundtvig i nationalt og europæisk perspektiv

Konference i Vartov
2. september 2026 kl. 9.30-16

Grundtvigsk Forum inviterer i forbindelse med festivalen Himmelblå til en konference, der stiller spørgsmål til de historiske begreber *folk*, *folkelighed* og *dannelse* med afsæt i de højaktuelle spørgsmål, der rejser sig i Europa i disse år. Hvad er et folk og hvad er en europæer? Hvordan hænger en folkelig-national identitet sammen med en europæisk identitet? Og er der hos danskeren N.F.S. Grundtvig også afsæt for en samtale om et folkeligt fællesskab Europa?

På konferencen udfoldes begreberne først i en dansk kontekst. Derefter bringes et europæisk perspektiv ind i samtalen.

Kl. 9.30 **Ankomst og morgenmad**

Kl. 9.45 **Velkomst og en sang**

Leder af Grundtvig-Akademiet Ingrid Ank og journalist og forfatter Ida Ebbensgaard byder velkommen og sætter rammen for dagen.

DEL 1 / DANMARK I EUROPA

Kl. 10 **Da nationalromantik blev folkeeje**

B.S. Ingemanns historiske romaner fik kolossal betydning for forståelsen af, hvad det ville sige at være dansk. Men hvad var det, der gjorde bøgerne så populære, og hvorfor fik de så stor gennemslagskraft?

Lone Kølle, forskningschef ved Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot

Kl. 10.30 **At være noget sammen.**

At gøre noget sammen

Hvad betyder folkeligt, spurgte Grundtvig i 1848. Måske er svaret, at det betyder alt. Folkeligheden er selv i dag det fundament som både folkestyret og nationalstaten hviler på. Den er det levede liv, der danner betingelsen for, at de demokratiske institutioner kan fungere.

Christian Egander Skov, historiker og programleder ved Tænk tanken Perspektiv

Kl. 11 **Kort pause**

Kl. 11.15 **Perspektiv på dansk folkelighed**

Spørgsmål til og samtale mellem *ph.d. Kristoffer Bayer, Lone Kølle Martinsen og Christian Egander Skov*

Kl. 12 **Frokost**

DEL 2 / EUROPA I DANMARK

Kl. 12.45 **Da Grundtvig fik tidsånden i ryggen**

”Nu vil tidens ånd være på vor side,” proklamerede Grundtvig i 1838. For den nye ånd understøttede dannelsen af folkenes Europa. Men hvilken vej blæser tidens ånd i dag? Er ånden ved at forme et Europa baseret på en anden forståelse af folk og folkelighed end Grundtvig? Og hvad ville han selv sige til det?

Ove Korsgaard, historiker og professor emeritus

Kl. 13.15 **AfD, angst og almen dannelse**

Folkelighed, dannelse og demokratisk kultur har altid været til forhandling i Tyskland. Men i disse år er det sværere end ellers. Delstatsvalg, manglende samtalefærdighed og voksende polarisering stiller spørgsmål ved fællesskab, offentlighed og demokrati.

Kan Grundtvig hjælpe?

Peter Buhrmann, direktør, Verband der Bildungszentren im Ländlichen Raum

Kl. 13.45 **Kort pause – med kaffe og kage**

Kl. 14 **Orbán og folket**

Når EU kritiserede den ungarske premierminister Viktor Orbáns afmontering af demokrati, var det politisk motiveret, hævdede han – for folket havde stemt på ham. Ene mand repræsenterede han folket – altså lige indtil april 2026, hvor han ikke gjorde det mere.

Vibe Termansen, historiker og forfatter

Kl. 14.30 **Dannelsens politik**

Dannelse har altid været et politisk redskab. Også nu hvor internationale ændringer udfordrer de idealer, der blev besluttet efter krig og besættelse.

Ove Kaj Pedersen, politolog og professor emeritus

Kl. 15 **Kort pause**

Kl. 15.15 **Perspektiv på en europæisk folkelighed**

Samtale mellem Ove Korsgaard, Peter Buhrmann, Vibe Termansen, Ove Kaj Pedersen – og alle i salen.

Kl. 16 **Tak for i dag**

Programmet er tilrettelagt i samarbejde med professor emeritus Ove Korsgaard, og konferencen afholdes i samarbejde med Højskolehistorisk Forening.